

Dosarul nr. 2r-58/22

2-20114797-01-2r-31012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: L. Lavric)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Clima, A. Malîi, V. Cotorobai)

DECIZIE

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Alexei Croitor, în interesele lui Frunza Ion,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Frunza Ion împotriva
Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Administrația
Națională a Penitenciarelor nr. 13 Chișinău cu privire repararea prejudiciului moral
cauzat prin deținerea ilegală în stare de arest,

împotriva încheierii din 11 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost restituit apelul declarat de Frunza Ion împotriva hotărârii din 29 martie 2021 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La 18 septembrie 2020, Frunza Ion a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu
Administrația Națională a Penitenciarelor nr. 13 Chișinău solicitând repararea
prejudiciului moral în sumă de 800 000 de lei, cauzat prin deținerea ilegală în stare de
arest.

Prin hotărârea din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost
respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Frunza Ion.

La data de 31 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Frunza Ion a depus
cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 29
martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de
admitere a acțiunii.

La 02 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Croitor Alexei, în
interesele lui Frunza Ion a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei
instanțe, solicitând casarea hotărârii din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru cu remiterea cauzei spre rejudecare. Totodată, a indicat că motivele de fapt și
de drept, pe care se întemeiază apelul, le va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință
cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs
cererilor de apel depuse de Frunza Ion și avocatul Croitor Alexei, în interesele lui
Frunza Ion și s-a acordat apelanților termen de 20 zile de la recepționarea încheierii
pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, și anume să prezinte în cancelaria Curții

de apel Chișinău cererile de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii. S-a explicat apelanților că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și va fi restituite fără examinare.

La data de 28 decembrie 2021, avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Frunza Ion, a depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost acceptată spre examinare cererea de apel depusă de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Frunza Ion și a fost stabilită ședința de judecată pentru examinarea apelului pentru data de 17 februarie 2022, ora 10:00.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de Frunza Ion împotriva hotărârii din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul în termenul stabilit nu a lichidat neajunsurile cererii de apel.

La 14 ianuarie 2022, avocatul Alexei Croitor, în interesele lui Frunza Ion, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 11 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului avocatul Croitor Alexei a indicat că nu este de acord cu încheierea recurată, deoarece încheierea din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care nu a fost dat curs cererii de apel și care a fost recepționată de apelantul Frunza Ion la data de 16 decembrie 2021, termenul limită de executare a actului procedural fiind data de 05 ianuarie 2022, a fost executată de avocatul acestuia la data de 28 decembrie 2021, care a depus apelul motivat.

Consideră că încheierea recurată este nemotivată și încalcă dreptul lui Frunza Ion la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 11 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 12 ianuarie 2022 la adresa electronică a avocatului Croitor Alexei, croitor.al@gmail.com (f.d. 116).

Astfel, recursul declarat la 14 ianuarie 2022 este în termen.

La 31 ianuarie 2022 în adresa Ministerului Justiției al RM și Administrația Națională a Penitenciarelor a fost expediată copia recursului declarat de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Frunza Ion cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referințelor (f.d. 105), însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d), e), f) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului, solicitarea apelantului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea depusă de Frunza Ion.

Nefiind de acord cu hotărârea prime instanțe, la 31 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal Frunza Ion a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 02 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, și avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Frunza Ion a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu remiterea cauzei spre rejudecare. Totodată, a indicat că motivele de fapt și de drept, pe care se întemeiază apelul, le va prezenta ulterior după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Frunza Ion și avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Frunza Ion și s-a acordat apelanților termen de 20 zile de la recepționarea încheierii pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, și anume să prezinte în cancelaria Curții de apel Chișinău cererile de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii. S-a explicat apelanților că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și va fi restituite fără examinare.

Se reține că Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, cu scrisoare recomandată, a expediat încheierea din 09 decembrie 2021 la adresa de domiciliu al apelantului Frunza Ion indicată în cererea de apel, și anume: *mun. Chișinău, str. Gh. Madan, 87/2, ap. 61* și a fost recepționată de acesta la data de 16 decembrie 2021 (f.d. 109) și la data de 13 decembrie 2021 la adresa electronică a avocatului Croitor Alexei, în interesele lui Frunza Ion, croitor.al@gmail.com, indicată în antetul cererii de apel.

Ca urmare, prin încheierea din 11 ianuarie 2022, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de

Frunza Ion împotriva hotărârii din 29 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motiv că apelantul în termenul stabilit nu a lichidat neajunsurile cererii de apel.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Reieșind din norma dată de drept, în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătoresc. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Totodată, în conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Frunza Ion, or, Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 09 decembrie 2021 a indicat clar termenul (20 zile de la recepționarea încheierii respective), precum și a identificat locul precis (concret) în care apelantul trebuiau să prezinte apelul în conformitate cu exigențele legii, însă în termenul stabilit Frunza Ion nu a prezentat apelul motivat și întocmit în conformitate cu exigențele legii.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin posta, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin

intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (6) din Codul de procedură civilă, citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate și reieșind din actele cauzei, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de Frunza Ion, or, apelantul nu s-a conformat dispozițiilor încheierii din 09 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și nu a prezentat, cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele legii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, nu poate fi reținut argumentul avocatului Croitor Alexei, în interesele lui Frunza Ion cu referire la faptul că încheierea instanței de apel din 09 decembrie 2021 a fost executată de către reprezentantul apelantului Frunza Ion, care a depus la 28 decembrie 2021, cerere de apel motivată, or, împotriva hotărârii din 29 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost depus apel inclusiv și de apelantul Frunza Ion, iar încheierea instanței de apel l-a impus la un anumit comportament, fiind recepționată de apelant/recurent la 16 decembrie 2021, neajunsurile specificate în actul judecătoresc, urmau a fi înlăturate până la 05 ianuarie 2022, însă după cum reiese din materialele cauzei, fiind obligat, în baza art.365 din Codul de procedură civilă, să respecte cerințele impuse de lege pentru conținutul cererii de apel, până la soluționarea chestiunii privind primirea pe rol a cererii de apel, și anume de a prezenta cererea de apel întocmită conform exigențelor legii, apelantul nu au realizat această sarcină procedurală.

Prin urmare, constatând neînlăturarea neajunsurilor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel, și anume că nu a fost depusă cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele legii în termenul stabilit, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia instanței de apel, privind restituirea cererii de apel.

La fel, Colegiul reține că actul judecătoresc de procedură implică cert obligația pozitivă a apelantului de a prezenta apelul în conformitate cu exigențele legii, iar nerealizarea acestei sarcini procedurale denotă întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru restituirea cererii de apel.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care statuează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Este de menționat faptul că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, în conformitate cu principiile generale unanim recunoscute și

normele dreptului internațional, la fixarea termenului limită de înlăturare a neajunsurilor, precum și a celui de prezentare a părților în ședința de judecată, instanța de judecată urmează să țină cont de proporționalitatea raporturilor juridice legate de disponibilitatea părților și rolul judecătorului în procesul civil. Importanța acestui fapt este determinată de echilibrul care trebuie menținut între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

Colegiul relevă că, potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Frunza Ion, sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Croitor Alexei, în interesele lui Frunza Ion.

Se menține încheierea din 11 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Frunza Ion împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor nr. 13 Chișinău cu privire repararea prejudiciului moral cauzat prin deținerea ilegală în stare de arest.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic